SG GEOTECHNIKA

ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA

USMH

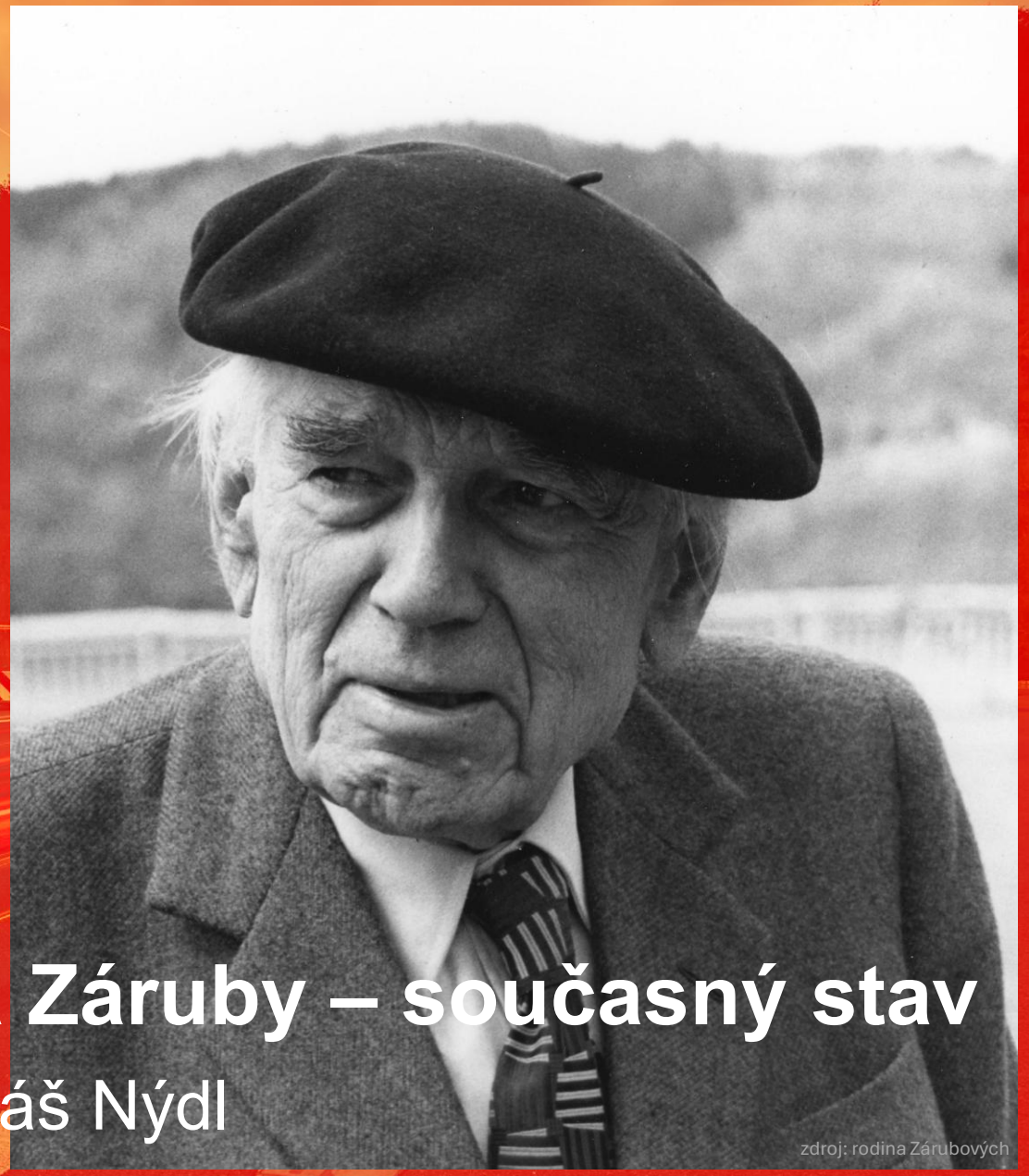

zdroj: rodina Zárubových

Odborná pozůstalost Quida Záruby – současný stav

Tereza Šmejkalová, Milan Aue, Tomáš Nýdl

ZAJÍMAT SE O „STARÉ PAPÍRY“ SE VYPLATÍ

- **odborná pozůstalost** = posudky, dokumentace, fotografie, korespondence, články, monografie, kongresové sborníky, odborná periodika, mapy, vzorky hornin… vlastní i cizí, domácí i zahraniční, fyzické i digitální, známé i neznámé, u sebe i jinde
- geologie je pořád ± stejná, ale **mění se naše znalosti** (oběma směry!); ztráta kontaktu se staršími poznatky či povědomím o nich = zbytečné náklady a riziko → oborovou paměť je třeba s každou generací aktivně obnovovat
- QZ: 1. zvolený předseda IAEG, v kontaktu se světovými odborníky a projekty, tvořil podobu IG → jeho věci = **zásadní zdroj informací o oboru**

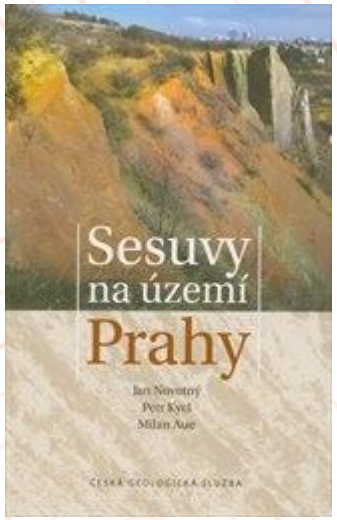

ZDROJE A POSTUP

- životopis QZ – vypsání institucí
- zmínky v archivních zdrojích
- pamětníci
- bibliografie QZ (Hroch 2000)

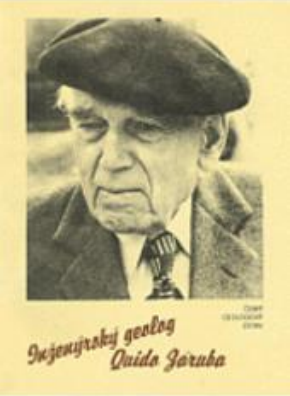

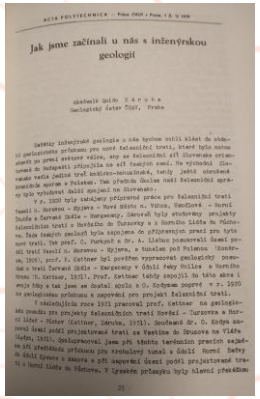

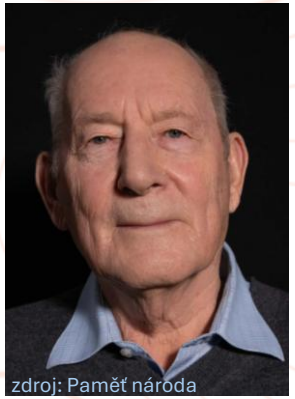
zdroj: Paměť národa

- návštěva institucí, prověření vodítek, zjištění stavu
- stručná dokumentace (znovu)objeveného **osobního fondu**
- revize dostupnosti položek bibliografie v našich archivech
- rozšíření bibliografie o nově objevené položky (+ opravy)

zdroj: Intebo

PRACOVNÍ ŽIVOTOPIS QUIDA ZÁRUBY (1899–1993)

- inženýrské stavitelství na ČVUT s R. Kettnerem
- 1926 založil v otcově firmě Sondovací oddělení
- před válkou řešil zakázky, publikoval, učil na ČVUT a PřF UK
- 05/1945 povolán na ČVUT – Geologický ústav
- 1948 firma JZ-P znárodněna → už jen výuka a výzkum
- 1957 založil IG pracoviště při ČSAV
- 1967 akademik, 1968 1. zvolený předseda IAEG
- 1971 důchod (ale stále ČVUT + ČSAV + PÚDIS)
- 70. léta až začátek 80. let: stěhování GÚ ČVUT, útlum činnosti

zdroj: rodina Zárubových

SG GEOTECHNIKA: KNIHOVNA, ZPRÁVY (sign. SG)

- KQZ = 16 velkých skříní (studovna na Barrandově)
- JZ-P → QZ → 1979 PÚDIS → 1990 SGG
- šanony separátů, periodika, sborníky, publikace
- česky, německy, slovensky, anglicky, rusky, francouzsky, španělsky, italsky, polsky, norsky…
- o lokalitách a stavbách stručně a výstižně přímo od jejich lidí; unikáty a kuriozity (metro 1938)
- velmi hodnotné: články QZ a jeho současníků
- solidní a čtivé: časopis *Geologický průzkum*
- KQZ přístupná po předchozí domluvě (s TŠ); červené 7místné číslo = **nevrácená výpůjčka**

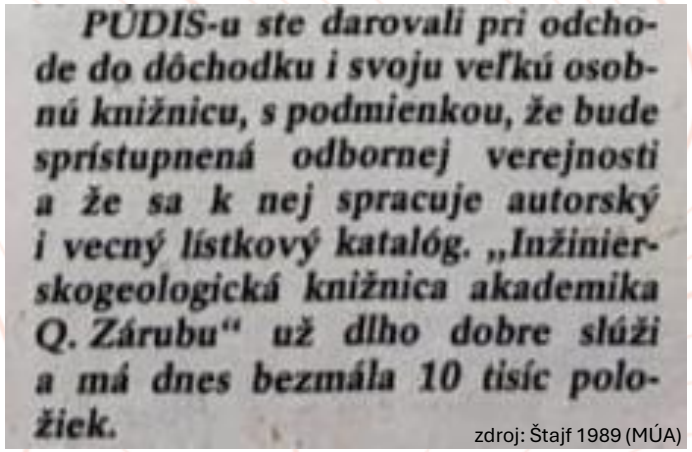
PÚDIS-u ste darovali pri odchode do dôchodku i svoju veľkú osobnú knižnicu, s podmienkou, že bude sprístupnená odbornej verejnosti a že sa k nej spracuje autorský i vecný lístkový katalóg. „Inžinierskogeologická knižnica akademika Q. Zárubu" už dlho dobre slúži a má dnes bezmála 10 tisíc položiek.

zdroj: Štajf 1989 (MÚA)

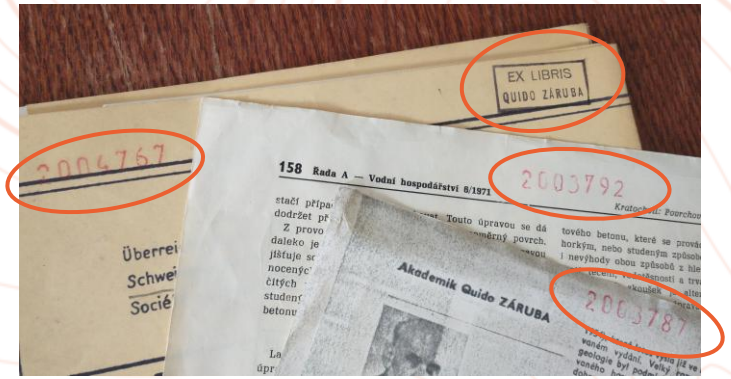

ČGS/GEOFOND: ZPRÁVY, ČLÁNKY, MAPY

- **Geofond**: zejména zprávy z průzkumů – cca 150
- **veřejná knihovna** (Praha, Brno, Kutná Hora): zejména separáty článků a knižní publikace QZ; lze vypůjčit (prezenčně/absenčně) po registraci
- **mapový archiv**: 12 map, kde je QZ spoluautorem, často s Kettnerem – zejména mapy základových půd a základní geologické mapy ČSR 1 : 75 000; lze objednat jako prezenční výpůjčku do Kostelní
- **pozůstalost Milana Špůrka** († 2018) v Brně: několik zpráv QZ z průzkumů

zdroj: ČGS

ÚSMH AV ČR: FOTOGRAFIE, ČLÁNKY, ZPRÁVY

- rozsáhlý **archiv více než 40 000 fotografií**, negativů a diapozitivů pořízených QZ a jeho žáky a zobrazujících následky různých geologických procesů; část z nich je dostupná online na **https://www2.irsm.cas.cz/ext/qz/**

- **archiv Jana Rybáře** († 2017) s několika desítkami separátů QZ
- 18 zpráv QZ – IG průzkumy, posudky sesuvů, cestovní zprávy (1949–1987)
- 2 fotoalba

MASARYKŮV ÚSTAV A ARCHIV AV ČR: PÍSEMNOSTI

- články QZ (poznámky / MS / separát)
- korespondence – přijatá i odeslaná
  (Andrusov, Arnould, Berkey, Bjerrum, Bukovanský, Casagrande, Dearman, Hutchinson, Hynie, Kettner, Koutek, Legget, Mencl, Müller, Novosad, Pašek, Purkyně, Rybář, Shadmon, Skempton, Ter-Stepanian, Terzaghi, Woznica…)
- zápisníky z terénních prací i kongresů
- fotografie z lokalit i akcí (IGC 1968…)
- zápisy z jednání (ČSAV, IAEG, ČVUT…)
- osobní dokumenty (index, diplomy…)
- posudková činnost (trochu) + podklady
- cizí knihy, brožurky, mapy, výstřižky…
- cenné, ale nezpracované → **nepřístupné**

Záruba Quido • NAD 475

Typ záznamu:	Fond
Název fondu:	Záruba Quido
Značka:	
Číslo listu NAD:	475
Datace:	[1920] - [1993]
Tématické skupiny:	Osobní fondy
Původce:	
Přístupnost:	Nepřístupný
Evidenční status:	
Nezpracováno (bm):	4,52
Zpracováno (bm):	0
Inventarizováno (bm):	0
Tematický popis:	Korespondence, strojopisy a tisky prací, materiály z veřejné činnosti (zejména dokumentace z vědeckých setkání).
Vnější změny:	19.06.1994 č. př. 10/1994; 26.01.1995 č. př. 3/1995
Zpracoval:	GI 2012 (28.01.2013)

zdroj: MÚA

PUDIS: DOKUMENTAČNÍ BODY – PŮVODNÍ POPIS

- QZ: *Geologický podklad a základové poměry vnitřní Prahy + Geologická mapa území vnitřní Prahy 1 : 12 500* (1948) – inspirace publikací o NY, zpracoval dle své kartotéky DB
- stejné DB tvoří základ pražských IG map 1 : 5 000 (popsal: QZ; nízká čísla)
- kartotéka původní dokumentace předána PÚDISu – stále se uchovává (včetně doprovodných zpráv, jsou-li) seřazená podle mapových listů
- vidím nejasnost a záleží na tom → mohu **ověřit v původní dokumentaci**

zdroj: ČGS

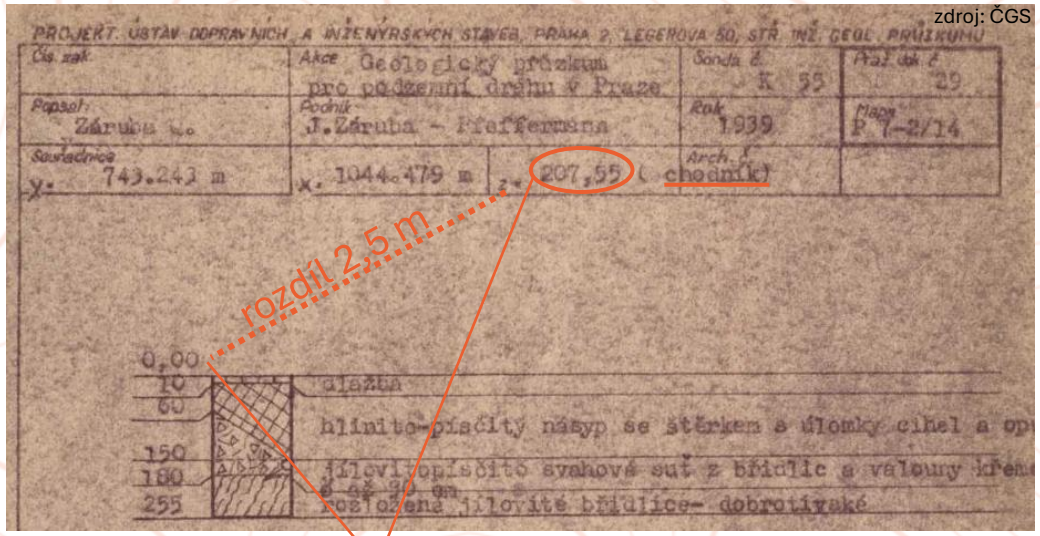

zdroj: KQZ

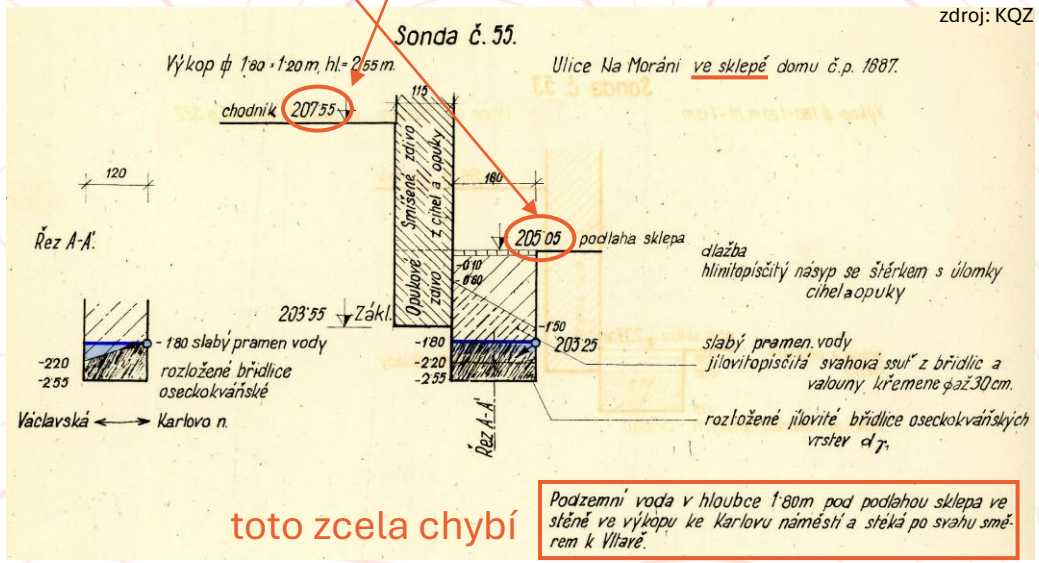

toto zcela chybí

NÁRODNÍ MUZEUM: SBÍRKA HORNIN GÚ ČVUT

- **1273 vzorků** hornin v depozitáři H. Počernice
- GÚ ČVUT → GÚ NVŠT 💥 → GÚ ČVUT → NM
- QZ garant sbírky při rekonstrukci od 05/1945
- část sbírky zůstala na FSv ČVUT
- formáty (oj. jádra) v krabičkách v zásuvkách
- horniny všeho druhu, přev. navětralé až zdravé
- 238 vzorků zahraničí, zbytek Československo
- význam pro IG: asi jen vltavská kaskáda
- kontaktní osoba: Mgr. Marek Chvátal

asfalt	**Selenizze**	plochý, černý
uhlí černé	**Zbůch** Plzeň	rozpadavý ku
vápenec, dolomit, travertin	**Slovensko (různé lokality**	33 kusů váp
vápenec, dolomit, travertin	**Slovensko (různé lokality**	29 kusů horn
magnezit, břidlice, rohovec, droba	**Slovensko (různé lokality**	32 kusů horn
břidlice uhelná, uhlí, slepence, brekcie, sférosiderit	**Plzeňsko, Rakovník**	31 kusů kart
pískovec, křemen, břidlice, arkóza	**Čechy (různé lokality), šir**	39 kusů horn
pískovec, vápenec, břidlice, droba, slepenec, arkóza	**Čechy - Morava (různé)**	31 kusů sed
žula, gabrodiorit, pegmatit	**Čechy - Morava (různé)**	36 kusů vyvi
žula, diorit, porfyr, pegmatit, rula	**Morava - Slovensko (různ**	22 kusů horn
tefrit, esexit, čedič, nefelinit, pikrit, dolerit, diabas, porfyr	**Čechy (různé lokality)**	37 kusů vyvi
čedič, tefrit, těšinit aj.	**Čechy - Morava (různé)**	29 kusů horn
andezit, oliv. čedič, melafýr, porfyr, tuf	**Slovensko (různé lokality**	20 kusů vyvi
tufity, porfyroidy, zel. břidlice, serpentinity	**Čechy - Slovensko**	44 kusů horn
rula, břidlice, kryst. vápenec, rohovec	**Čechy - Morava - Sloven**	32 kusů horn
efuzíva a horniny vyvřelé	**svět (různé)**	43 kusů vyvi
vyvřelé a metamorfované horniny - trachyty, čediče, fonolity	**svět (různé)**	51 kusů horn
vápence, mramory	**svět (různé)**	44 kusů horn
sedimentární horniny	**svět (různé)**	48 kusů sed
vyvřelé horniny a efuzíva	**svět (různé)**	40 kusů vyvi
dokumentace vltavských břehů	**Vltava (pravý břeh)**	34 kusů horn
dokumentace vltavských břehů	**Vltava (levý břeh)**	33 kusů horn
dokumentace vltavských břehů	**Vltava (levý břeh)**	40 kusů horn
dokumentace vltavských břehů	**Vltava (levý břeh)**	38 kusů horn
dokumentace nádrže Orlík	**Orlík**	35 kusů horn
dokumentace nádrže Orlík	**Orlík**	32 kusů horn
dokumentace vodních děl v j. Čechách	**Lužnice, Otava, Bechyně**	32 kusů horn
dokumentace geologických výchozů	**Český Krumlov, Kutná Ho**	32 kusů horn
české a moravské horniny - sedimenty	**Čechy a Morava (různé)**	31 kusů sed
české a moravské horniny - vyvřelé a metamorfované	**Čechy a Morava (různé)**	31 kusů horn
Slovenské horniny, sedimenty, vyvřelé a metamorfované	**Slovensko (různé lokality**	37 kusů horn
Slovenské horniny, sedimenty, výlevné a metamorfované	**Slovensko (různé lokality**	28 kusů horn
dokumentace geol. prací v Kutné Hoře	**Kutná Hora**	26 kusů horn
dokumentace geol. prací vodní nádrže Orlík	**Orlík**	27 kusů horn
vyvřelé a metamorfované horniny	**Český Krumlov**	34 kusů horn
sedimenty, krystalinikum a výlevné horniny	**Slovensko (různé lokality**	33 kusů horn
dokumentace vltavského břehu	**Vltava (pravý břeh)**	35 kusů horn
dokumentace vltavských břehů	**Vltava (pravý břeh)**	34 kusů horn
dokumentace vltavských břehů	**Vltava (pravý břeh)**	35 kusů horn

zdroj: NM

DALŠÍ INSTITUCE SPOJENÉ S QUIDEM ZÁRUBOU

- **PřF UK**: publikace v knihovně + předválečné dokumenty v archivu UK
- **FSv ČVUT**: hlavně články; dočasně nepřístupné kvůli rekonstrukci
- **ÚTAM / Kloknerův ústav**: ± nic
- **AV ČR**: ± nic (mimo ÚSMH a MÚA)
- **IAEG**: ± nic

- **rodina Zárubových**: fotoalba se stavbami z 30. let (sken SG Geotechnika)

AKTUALIZOVANÁ BIBLIOGRAFIE QZ DLE HROCHA

	Hroch (2000)	my (2026)	celkem	2026 nenalezeno
QZ (články, knihy)	257	+ 11	268	10 (4 % Hrocha)
QZM (mapy)	6	+ 6	12	0
QZZ (zprávy)	24	+ min. 115	min. 139	1 (4 % Hrocha)

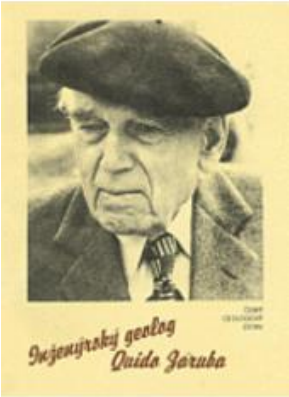

- komplet revize v archivech SGG, ČGS, ÚSMH, MÚA, PUDIS
- výstup: **nový xlsx** (doplněny nové položky + dostupnost) →
- zajímavosti: QZ 214 o 2 roky později, QZ 257 nevyšla
- Geofond: 1 stará zpráva = i 20 signatur, ztotožňování náročné a stále ještě probíhá → **xlsx budeme průběžně aktualizovat**

geotechnika.cz/cs/aktualne

ZAJÍMAVÉ ÚLOVKY: OBRAZ DOBY

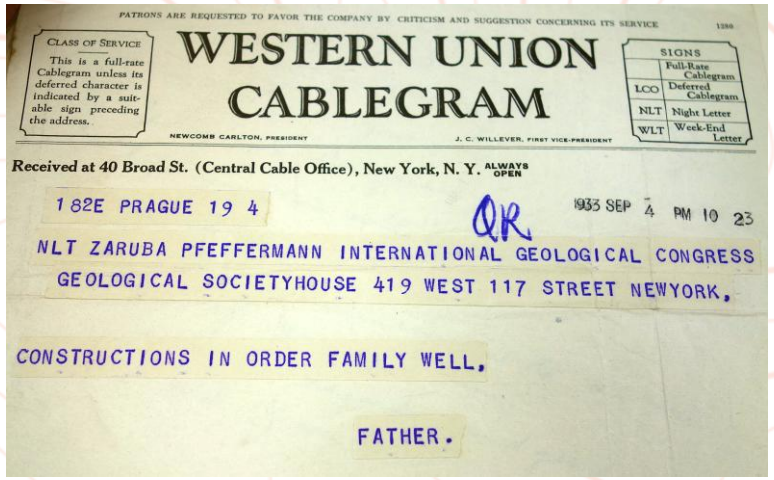

PATRONS ARE REQUESTED TO FAVOR THE COMPANY BY CRITICISM AND SUGGESTION CONCERNING ITS SERVICE

CLASS OF SERVICE
This is a full-rate Cablegram unless its deferred character is indicated by a suitable sign preceding the address.

WESTERN UNION CABLEGRAM

NEWCOMB CARLTON, PRESIDENT — J. C. WILLEVER, FIRST VICE-PRESIDENT

SIGNS: Full-Rate Cablegram; LCO Deferred Cablegram; NLT Night Letter; WLT Week-End Letter

Received at 40 Broad St. (Central Cable Office), New York, N. Y. ALWAYS OPEN

182E PRAGUE 19 4 — QR — 1933 SEP 4 PM 10 23

NLT ZARUBA PFEFFERMANN INTERNATIONAL GEOLOGICAL CONGRESS
GEOLOGICAL SOCIETYHOUSE 419 WEST 117 STREET NEWYORK,

CONSTRUCTIONS IN ORDER FAMILY WELL,

FATHER.

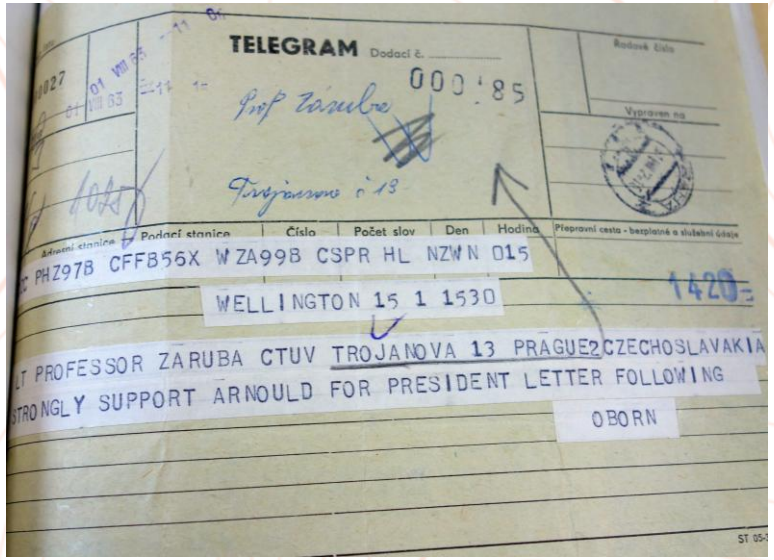

TELEGRAM Dodací č. 000185

Prof Zaruba

Trojanova č 13

Adresní stanice | Podací stanice | Číslo | Počet slov | Den | Hodina | Přepravní cesta - bezplatné a služební údaje

PHZ97B CFFB56X WZA99B CSPR HL NZWN 015

WELLINGTON 15 1 1530

1420

LT PROFESSOR ZARUBA CTUV TROJANOVA 13 PRAGUE2 CZECHOSLAVAKIA
STRONGLY SUPPORT ARNOULD FOR PRESIDENT LETTER FOLLOWING

OBORN

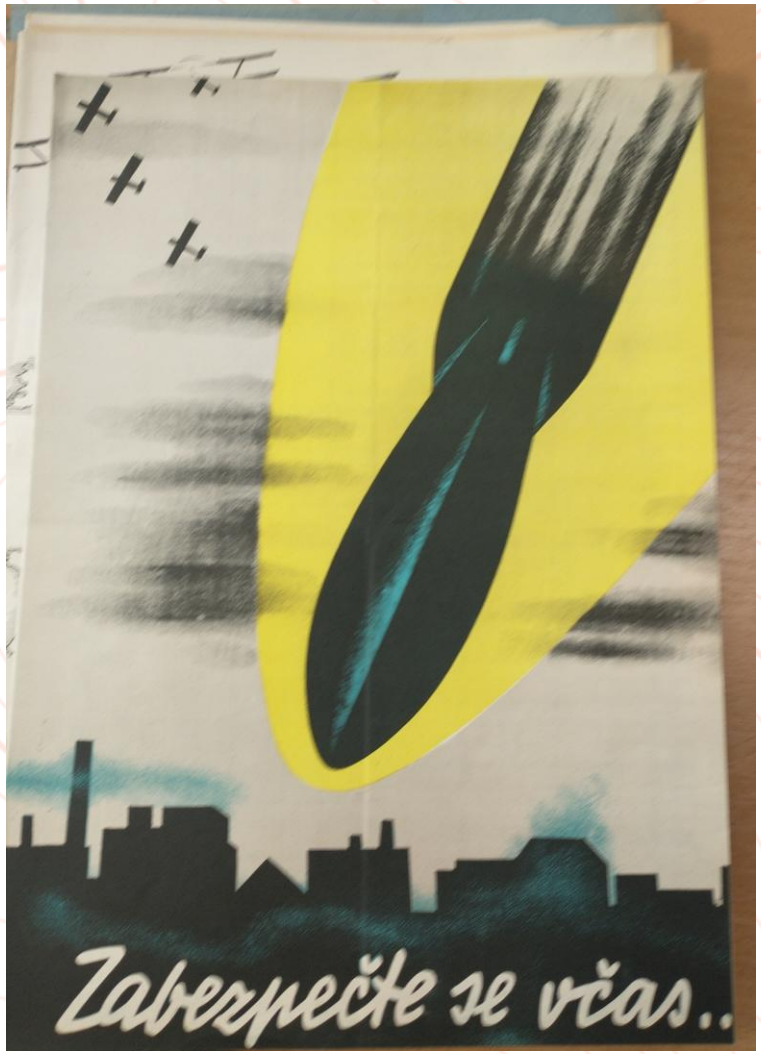

zdroj: MÚA

ZAJÍMAVÉ ÚLOVKY: ODBORNÁ PŘEKVAPENÍ

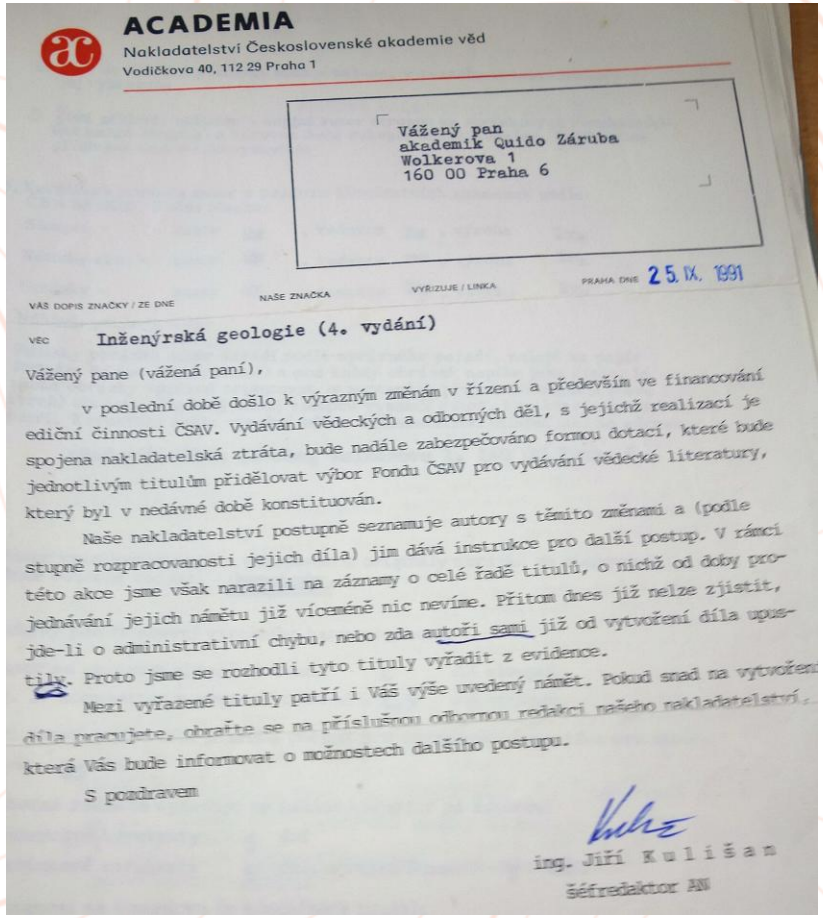

ACADEMIA
Nakladatelství Československé akademie věd
Vodičkova 40, 112 29 Praha 1

Vážený pan
akademik Quido Záruba
Wolkerova 1
160 00 Praha 6

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE | NAŠE ZNAČKA | VYŘIZUJE / LINKA | PRAHA DNE 25. IX. 1991

VEC Inženýrská geologie (4. vydání)

Vážený pane (vážená paní),

v poslední době došlo k výrazným změnám v řízení a především ve financování ediční činnosti ČSAV. Vydávání vědeckých a odborných děl, s jejichž realizací je spojena nakladatelská ztráta, bude nadále zabezpečováno formou dotací, které bude jednotlivým titulům přidělovat výbor Fondu ČSAV pro vydávání vědecké literatury, který byl v nedávné době konstituován.

Naše nakladatelství postupně seznamuje autory s těmito změnami a (podle stupně rozpracovanosti jejich díla) jim dává instrukce pro další postup. V rámci této akce jsme však narazili na záznamy o celé řadě titulů, o nichž od doby projednávání jejich námětu již víceméně nic nevíme. Přitom dnes již nelze zjistit, jde-li o administrativní chybu, nebo zda autoři sami již od vytvoření díla upustili. Proto jsme se rozhodli tyto tituly vyřadit z evidence.

Mezi vyřazené tituly patří i Váš výše uvedený námět. Pokud snad na vytvoření díla pracujete, obraťte se na příslušnou odbornou redakci našeho nakladatelství, která Vás bude informovat o možnostech dalšího postupu.

S pozdravem

ing. Jiří Kulišan
šéfredaktor AN

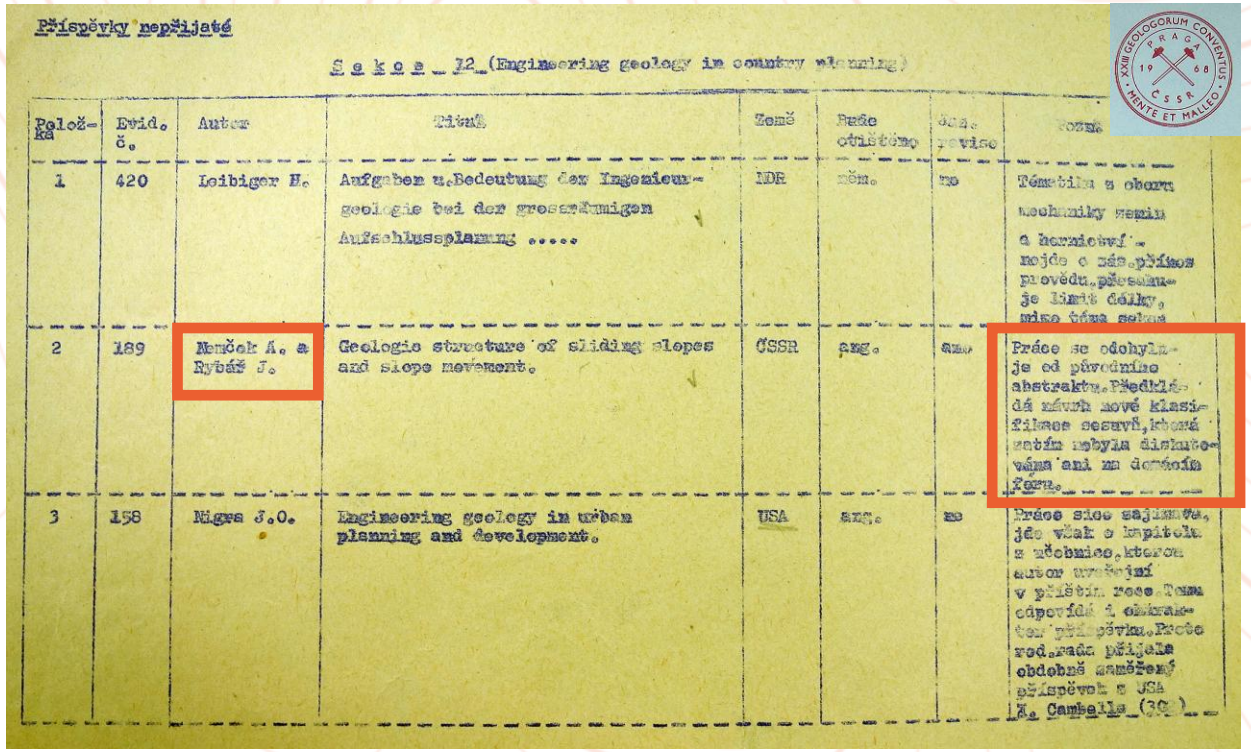

Příspěvky nepřijaté

Sekce 12 (Engineering geology in country planning)

Položka	Evid. č.	Autor	Titul	Země	Puže otištěno	Ozn. revise	Pozn.
1	420	Leibiger H.	Aufgaben u. Bedeutung der Ingenieurgeologie bei der grossräumigen Aufschlussplanung	NDR	něm.	ne	Téma tiše z oboru mechaniky zemin a hornictví. nejde o zás. příspěvek provědu, přesahuje limit délky, nejsou tím sekce
2	189	Nemčok A. a Rybář J.	Geologie structure of sliding slopes and slope movement.	ČSSR	ang.	ano	Práce se odchyluje od původního abstraktu. Předkládá návrh nové klasifikace sesuvů, která zatím nebyla diskutována ani na domácím fóru.
3	158	Nigra J.O.	Engineering geology in urban planning and development.	USA	ang.	ne	Práce sice zajímavá, jde však o kapitolu z učebnice, kterou autor uveřejní v příštím roce. Tomu odpovídá i charakter příspěvku. Proto red. rada přijala obdobně zaměřený příspěvek z USA Z. Cambella (36)

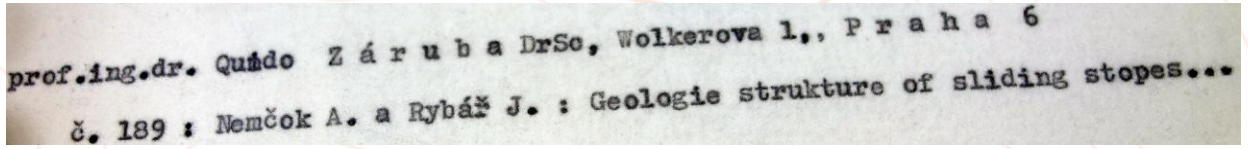

prof.ing.dr. Quido Záruba DrSc, Wolkerova 1,, Praha 6

č. 189 : Nemčok A. a Rybář J. : Geologie strukture of sliding stopes...

zdroj: MÚA

ZAJÍMAVÉ ÚLOVKY: OSOBNÍ ROZMĚR

zdroj: https://www.digitalniknihovna.cz/

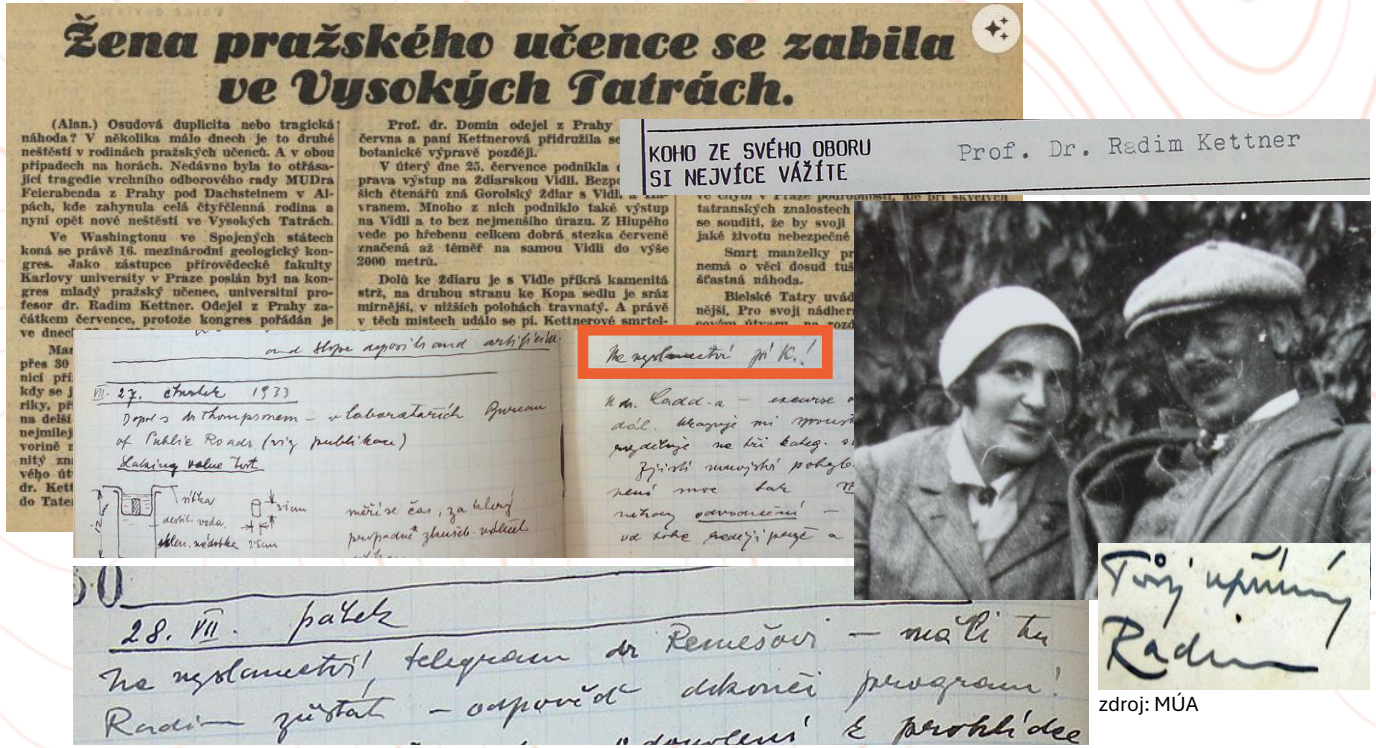

Žena pražského učence se zabila ve Vysokých Tatrách.

(Alan.) Osudová duplicita nebo tragická náhoda? V několika málo dnech je to druhé neštěstí v rodinách pražských učenců. A v obou případech na horách. Nedávno byla to otřásající tragedie vrchního odborového rady MUDra Feierabenda z Prahy pod Dachsteinem v Alpách, kde zahynula celá čtyřčlenná rodina a nyní opět nové neštěstí ve Vysokých Tatrách.

Ve Washingtonu ve Spojených státech koná se právě 16. mezinárodní geologický kongres. Jako zástupce přírovědecké fakulty Karlovy university v Praze poslán byl na kongres mladý pražský učenec, universitní profesor dr. Radim Kettner. Odejel z Prahy začátkem července, protože kongres pořádán je ve dnech

Prof. dr. Domin odejel z Prahy června a paní Kettnerová přidružila se botanické výpravě později.

V úterý dne 25. července podnikla výprava výstup na Ždiarskou Vidli. Bezpo šich čtenářů zná Gorolský Ždiar s Vidl vranem. Mnoho z nich podniklo také výstup na Vidli a to bez nejmenšího úrazu. Z Hlupého vede po hřebenu celkem dobrá stezka červeně značená až téměř na samou Vidli do výše 2000 metrů.

Dolů ke Ždiaru je s Vidle příkrá kamenitá strž, na druhou stranu ke Kopa sedlu je sráz mírnější, v nižších polohách travnatý. A právě v těch místech událo se pí. Kettnerové smrtel-

tatranských znalostech se soudil, že by svoji jaké životu nebezpečné

Smrt manželky pr nemá o věci dosud tuš áčastná náhoda.

Bielské Tatry uvád nější. Pro svoji nádher v těch místech událo se

KOHO ZE SVÉHO OBORU SI NEJVÍCE VÁŽÍTE

Prof. Dr. Radim Kettner

Na vzpomínku pí K.!

27. července 1973

Dopis dr Thompsonem – v laboratořích Bureau of Public Roads (viz publikace)

Katarina Value Tout

28. VII. pátek

Na vzpomínku! telegram dr Remešovi – měli ho Radim – zůstat – odpovědět dikonci programu!

Tvůj upřímný Radim

zdroj: MÚA

I have still a small request to you. In our Institute we have a "gallery" of geologists distinguished in Engineering Geology. I should be very obliged if you would send me your photo, so that I may place it among them.

adresát: Charles P. Berkey, 1949

zdroj: MÚA

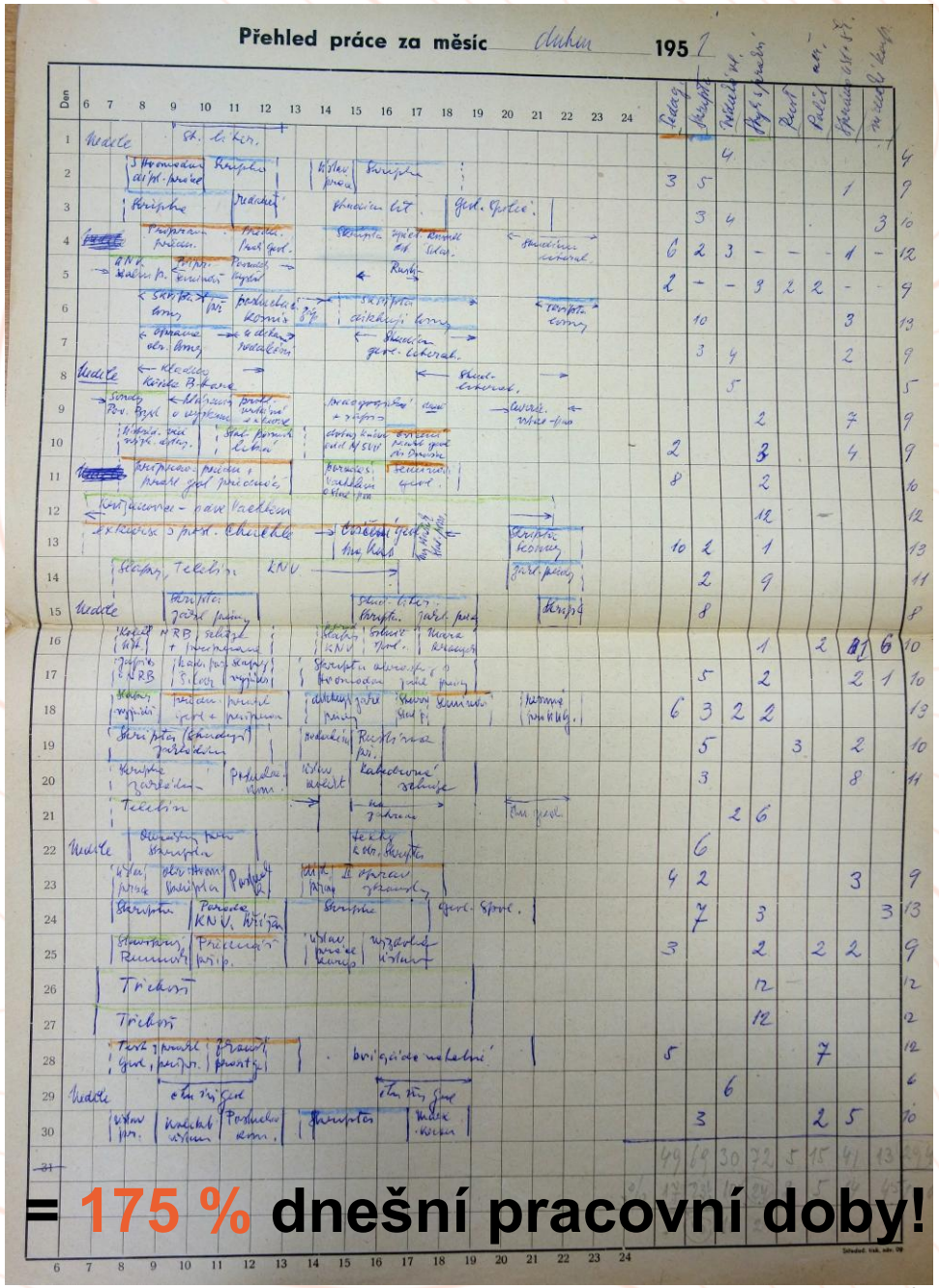

Přehled práce za měsíc 195

= 175 % dnešní pracovní doby!

zdroj: MÚA

QUIDO ZÁRUBA NÁS STÁLE SPOJUJE

- **jméno QZ stále otevírá dveře**: podílelo se či pomohlo 14 lidí z našich i příbuzných institucí – děkujeme
- příležitost uvědomit si, kde všude QZ zanechal stopu, a zažít/obnovit sounáležitost jeho dědiců = nás; inspirace pro 2029 (130 let QZ)?
- **aktuální xlsx bude vždy online**
- **uvítáme jakékoliv nové informace**, opravy či doplnění (e-mailem TŠ)
- nestěhujte se (ale pokud opravdu musíte, myslete i na svůj archiv!)

zdroj: rodina Zárubových

100

Zakladatelé oboru.
Stavby, které vydrží.
Už sto let.